

Folketingets Europaudvalg

Christiansborg, den 15. april 2004

Folketingets repræsentant ved EU

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Europa-Parlamentet giver Tyrkiet klar besked

Europa-Parlamentet vedtog på eget initiativ den 1. april en kritisk betænkning, der gør status over Tyrkiets fremskridt som tiltrædelsesland¹. Parlamentet konkluderer, at Tyrkiet endnu ikke opfylder de politiske København-kriterier² om demokrati og menneskerettigheder, som er det grundlæggende kriterium for medlemskab af EU. Bescleden fra Europa-Parlamentet til Tyrkiet er, at det er op til Tyrkiet selv at beslutte, om landet vil tilslutte sig EU's principper og de politiske værdier. Men Europa-Parlamentet anerkender, at Tyrkiet udviser stærk motivation og vilje til at gennemføre reformer, der kan hjælpe landet med at leve op til de politiske kriterier. Parlamentet understreger, at reformerne kun kan vurderes ud fra den praktiske gennemførelse. Betænkningen blev vedtaget med 211 stemmer for, 84 stemmer i mod og 46, der undlod at stemme.

Rådet har forpligtet sig til i december 2004 at vurdere, om Tyrkiet kan få et positivt tilsagn om at begynde optagelsesforhandlingerne. I Det Europæiske Råds konklusioner fra topmødet i København i december 2002 hedder det: ”Hvis Det Europæiske Råd i december 2004 på grundlag af en rapport og en henstilling fra Kommissionen beslutter, at Tyrkiet opfylder de politiske København-kriterier, vil Den Europæiske Union ufortøvet indlede tiltrædelsesforhandlinger med Tyrkiet”. Europa-Parlamentets betænkning er en forløber for Kommissionens statusrapport senere på året, men den forpligter hverken

¹ P5_TA-Prov (2004) 274 Europa-Parlamentets beslutning om den periodiske rapport for 2003 fra Kommissionen om Tyrkiets fremskridt mod tiltrædelse KOM(2003)676.

² Landet skal have stabile institutioner, der sikrer demokrati, retsstat, menneskerettigheder og respekt for og beskyttelse af mindretal.

Kommissionen eller Rådet til følge Parlamentets holdning.

Signalet til Tyrkiet

Parlamentet vedtog med stort flertal betænkningen, og langt de fleste var enige om, at Tyrkiet skal opfylde de politiske Københavner-kriterier før optagelsesforhandlingerne kan begynde. Men debatten afslørede alligevel, at Parlamentarikerne er splittede i spørgsmålet om, hvilket overordnet signal der bør sendes til Tyrkiet på et uværende tidspunkt. Nogle foreslog, at Tyrkiet skal opmuntres til yderligere reformer, andre ønskede at give klar og kontant besked om krav, fejl og mangler, mens andre mente, at man bør afvente udviklingen de kommende måneder.

For at hjælpe Tyrkiet på vej med at overholde de politiske kriterier foreslår Europa-Parlamentet, at Kommissionens førtiltrædelsesbistand også kan indeholde hjælp til at løse spørgsmål om udarbejdelsen af en ny forfatning, hærens stilling, stats- og retsfilosofien, forvaltningens opbygning, behandling af mindretal og religionsfrihed.

Kan Tyrkiet opfylde de politiske kriterier i december?

Talsmændene for de tre største politiske grupper afstod fra at komme med nogen vurdering af, om Tyrkiet vil opfylde de politiske kriterier om demokrati og menneskerettigheder i december, så optagelsesforhandlingerne kan begynde.

Ordføreren for den konservative gruppe Ilkka Suominen fastholdt, at det alene er op til Tyrkiet at bestemme sig for at overholde de politiske kriterier, og før kan optagelsesforhandlingerne ikke begynde. For intet var lovet Tyrkiet, men muligheden for optagelse forligger, sagde han.

Den socialdemokratiske ordfører, Johannes Svoboda mente, at EU aktivt skal presse på for flere reformer og for at få dem iværksat. Sådan at Tyrkiet kan vise, at der er gjort en positiv indsats for at iværksætte reformer og forhåbentlig nå så langt, at de kan få en positiv melding af Det Europæiske Råd i december.

Ordføreren for den liberale gruppe Andrew Duff sagde, at man ikke skal foregribe en beslutning om Tyrkiets mulighed for at begynde optagelsesforhandlinger nu, fordi meget vil ændre sig inden december. Den stiltfærdige revolution vil gå sin gang i Tyrkiet, og på det grundlag bør man vurdere Tyrkiet, sagde Duff.

Den europæiske venstrefløjs fællesgruppes ordfører Sylviane Ainardi gik ind

for, at Tyrkiet får en dato til at begynde optagelsesforhandlingerne, men fastholder dog også, at Tyrkiet først skal opfylde de politiske kriterier.

Kommissær for udvidelse Günter Verheugen anså Parlamentets betænkning for at være velafbalanceret, men valgte alligevel i sit indlæg at fokusere på de mange positive forandringer, der er sket i Tyrkiet. Tiltrædelsespartnerskabet har vist at fungere godt og vi har rost, når der har været gode resultater, men også påpeget fejl og mangler, sagde han. Han bad til, at parlamentarikerne i ikke med ord og handlinger trækker tæppet væk under reformprocessen.

EU skal også forberedes på Tyrkiet

Parlamentarikerne lagde stor vægt på, at EU er nødt til at forberede sig på et eventuelt tyrkisk medlemskab. Der er behov for økonomiske og institutionelle reformer samt reform af landbrugs- og strukturpolitikken. Parlamentet kræver også, at der skal tages hensyn til Unionens evne til at optage nye medlemmer uden at sætte den europæiske integration over styr. Dette er på linje med Det Europæiske Råds konklusioner fra Thessaloniki i juni 2003.

Med venlig hilsen

Michala Jessen

